

EKO- PROJEKT: DOBRI SUSJEDI

Mirjana Horvat
Marica Milčec
DV Bukovac
Zagreb

Kako smo se sjetili teme projekta

Područni objekt Dječjeg vrtića Bukovac smješten je u podrumskim prostorijama Osnovne škole na Markuševcu. Prostor je vrlo skučen i potpuno neprimjeren potrebama djece smještene u njemu (jaslička i vrtićka mješovita skupina).

No, kako živimo u vremenu i društvu bremenitom i većim problemima, nosimo se s time najbolje što možemo. Jedan od izlaza je boraviti vani što je više moguće. Međutim, to nije nimalo lako, ako se zna da je prostor koji koristimo neograđen i lišen svakog sadržaja. Samim tim, izložen je vandalizmu i zagađivanju, kako smo zaključili, ponajviše od strane naših susjeda, učenika osnovne škole. U jednoj od svakodnevnih aktivnosti čišćenja prostora za boravak na zraku načeli smo i ovu temu. Tako se rodila ideja o zajedničkom projektu koji bi poboljšao kvalitetu življenja nama malenima, a onda i šire. Čitav projekt je vođen u okviru godišnjeg eko-projekta na razini cijelog vrtića i imao je punu potporu i pomoć stručnog tima. Svjesni činjenice da je odgajanje osjećaja za suživot s prirodnom i društvenom sredinom jedan od najvažnijih zadataka i ciljeva djelatnosti uopće, ušli smo u projekt s punom odgovornošću i željom da postane i više od projekta. Da bude sam život. Ovaj je projekt samo prvi korak na tom putu.

Kako smo koračali do cilja

Svakodnevno smo morali pripremati prostor za boravak na zraku, što uključuje i čišćenje, za što smo nabavili rukavice za jednokratnu upotrebu i vreće za smeće. Djeca su primijetila da, unatoč njihovom trudu, stvari ne postaju bolje i to ih je jako ljutilo.

Razgovarali smo o mogućim rješenjima:

To oni zločesti dečki iz škole bacaju po nama smeće i sve nam zagađivaju.

Bumo i mi bacali njima.

Treba im odnesti sve ovo smeće, to je od njih.

Možemo ih reći učiteljici.

Može ih moj tata stući.

Bumo im rekli da više ne bacaju.

Postavljanje problema temelj je svakog projekta, pa tako i ovog. A naš je problem jasan: onečišćena okolina koju dijelimo sa susjedima. Izvor problema su susjedi, a to možemo riješiti jedino s njima. Pritom nismo imali na umu samo Osnovnu školu, već i širu zajednicu tj. čitavo mjesto. Načinili smo plan s kojim smo najprije upoznali stručni tim te, uz njihovu podršku, krenuli dalje.

Obavili smo sastanak s ravnateljem škole koji je pozdravio akciju i uputio nas na nastavnike nižih

razreda i pedagoga. Ponudio nam je pomoć u tehničkim detaljima projekta: izrada i fotokopiranje plakata koji će nastajati tijekom projekta. Do kraja projekta tako je i bilo, na čemu vam i ovim putem zahvaljujemo, dragi naši susjedi.

Tijekom šetnji našim prelijepim malim mjestom zapažali smo detalje koji se ne uklapaju u sliku ideala (ideja) koji smo si postavili.

U potoku smo vidjeli smeće.

Potok više upomoć.

Potok se pjeni kak je ljut.

Ljutiju ga ljudi zločesti kaj bacaju smeće u njega.

Fotografirali smo male "eko-ekscese" u obliku smeća, potrganih koševa za smeće na autobusnoj stanici i u centru mjesta, zagađenog potoka, odloženih starih automobila na parkiralištu groblja i sl. Navedene situacije je fotoaparatom bilježio odgajatelj po napatku djece. Situacija je, nažalost bilo više no što smo mogli snimiti i kasnije staviti na plakat koji je najprije izložen u vrtiću zatim u školi i napokon, u velikoj samoposluzi u mjestu. Izlaganje plakata u mjestu bila je prilika za posjet nekim lokalima (ljekarna, pekarnica, briačnica, trafika, dom zdravlja, pošta, cvjećarna i nekoliko kafića) gdje su djeca vrlo kompetentno izložila problem i pokupila prve simpatije i podršku mještana.

Posjetili smo i Župni ured Markuševac gdje smo za našu stvar pridobili dragog gospodina župnika koji je o projektu obavještavao mještane i time nam puno pomogao. Hvala mu za sve, kao i za bombone s kojima nas je

neštedimice častio svaki put kad smo došli. Mi smo papiriće pospremali u džepove pazeći da ne narušimo ljepotu i red u dvorištu ureda i crkve čime se gospodin župnik jako ponosi. Vjerujte, ima i s čime.

Plakate s parolom *Upomoć!* polijepili smo po svim lokalima u mjestu. Stavili smo nekoliko i na autobusnu stanicu i na kontejnere za smeće. Objašnjenje smo obećali za tjedan dana. (Vlasnica cvjećarne nam je ispričala da su je žalili neki ljudi misleći da joj propada posao, što znači da se o nama pričalo, a to smo baš htjeli). Nakon tjedan dana sljedeći plakat kojim smo pozvali sumještanke da se uključe u naš projekt bio je polijepljen po mjestu. Napisali smo ga u stihu i prvi puta se potpisali s: **Vaši Markušeki iz vrtića i škole.**

Maskirana povorka Eko-maškare u koju su se uključili i niži razredi osnovne škole izazvala je pozornost mjesta. Osobito je važno spomenuti da su poruke na parolama bile sastavljene u grupi i da su ih osmislila djeca. Osnovnoškolci su svoje radili kod kuće s roditeljima, što je na svoj način doprinijelo ideji. Povorku je pratio *Radio Zagreb* i sljedeći smo tjedan bili gosti radijske emisije *Eko-eko*. Bilo je zanimljivo slušati sebe, a to je bila i idealna prilika da saznamo kako mještani vide našu akciju, jer je novinarka razgovarala s nekim od onih koji su povorku pratili. Hvala *Radio Zagrebu*, dječjem programu. To nam je bio dobar poticaj. Idemo dalje!

Kampanja plakatima nastavila se: Najavljujemo i prvu veću zajedničku akciju proljetnog čišćenja našeg mjesta i pozivamo mještane da nam pomognu. Zakazujemo dan, vrijeme i mjesto početka akcije. Svjesni moći medija na ljude, odlučujemo ih koristiti, jer akcija nije samo za nas. Važno je to za budućnost svijeta. U našu akciju pozivamo i novinare televizije i dnevnog tiska u nadi da će se bar netko odazvati. I jesu. I jedni i drugi.

Akcija čišćenja je potpuno uspjela. Došli su gotovo svi roditelji s djecom, naravno. Predškolskom i školskom. Došle su čitave obitelji. Naročito smo sretni što su se odazvali i mještani koji uopće nemaju djece.

Slijede plakati sa zahvalom svim sudionicima akcije te s fotografijama koje su snimljene u akciji. U šetnjama u danima koji su uslijedili,

djeca primjećuju promjene na bolje i to ih ispunjava ponosom. Podržavamo taj osjećaj, jer njihova je aktivnost bila presudna, a zasluga velika.

Posljedice naše akcije

Veliki plakat o tekućoj ekološkoj problematici svijeta postavljamo u centru mjesta uz Dan planete Zemlje.

Sve manje moramo čistiti za našim susjedima iz škole. Sve češće ih vidimo kako s nastavnicom tjelesnog odgoja organiziraju akcije čišćenja okolne škole.

Očišćen je potok koji više ne viče *Upomoć!* već čisto žubori.

Netko od mještana dao je ukloniti olupine automobila s parkirališta groblja pa tako sada ljudi ne moraju parkirati na našem prostoru kad dolaze na groblje.

Netko je dao popraviti koševе za smeće na autobusnim stanicama.

Netko je očistio sjenicu ispred samoposluge u centru mjesta gdje rado predahnemo u našim šetnjama. Sada je to vrlo ugodno mjesto za odmor.

I još mnogo takvih lijepih primjera fotografirali smo krajem radne godine.

Na plakatu koji smo načinili sučelili smo iste situacije prije i poslije naših akcija i zahvalili se mještanima na sudjelovanju i podršci.

Travanjski broj "Smiba", poučno zabavnog časopisa za djecu, posvećuje nam rubriku za predškolce gdje, uz Dan planete Zemlje, izražavamo svoje

mišljenje na temu *Što to muči majku Zemlju*.

Hvala "Smibu" što nas sluša i poštuje naše mišljenje.

Teško je nabrojiti koje su se sve aktivnosti dogodile potaknute promišljanjem dobrog odnosa prema okolini, jer o tome nismo ni razmišljali ni funkcionirali izvan konteksta svakodnevice. Koliko je dana u protekloj godini valjda je i toliko aktivnosti pa vas stoga nećemo zamarati nabrojanjem svih, već samo nekih koje su ilustrativnije i mogu pomoći čitateljima u osmišljavanju sličnih projekata.

Sve dane ekološkog kalendara obilježavali smo povezivajući ih s vlastitom okolinom

Kaširanje vlastitog kontejnera za papir, odlaganje papira u nj, pražnjenje u pravi kontejner, štedljivo korištenje papira za korist naše šume kojoj živimo nadomak (zagrebačka gora je naš najbliži susjed, a njene šume dišu za nas)

Izrezujemo iz dnevnih novina izvještaje o ekološkim incidentima i izlažemo ih u kutiцу za roditelje pod naslovom "Pročitali smo za vas", na karti i globusu lociramo mjesta incidenta (sve je to u našem susjedstvu!)

Koristimo mnoge spontane poticaje, jedan od dobrih situacija je bila dan kad su djelatnici nogometnog kluba organizirali valjanje travnjaka igrališta. Uz niz pitanja radnicima, djeca su istaknula i upozorenje da pažljivo rukuju karnistrima s naftom da se ne prolje.

FLASE I GUME ZEMLJU MUČE I TO JU ONDA BOLI I MOŽE SE OTLOVATI I ISPUSTAJU PLIN ONDA SE ZLAK ZASMLDI. JA SAM JEDNOM U GLADU PA SAM VIDEO ZMAZANU ČESTU I ZASMLDIJENU. MOGU SE I LJUDI ZASMLDITI I ZAGADITI. UMLE ZEMLJA DOK SE ZAGADI KO I MI, A LUZNO JE BACATI GUME POSVUGDE. MOŽE SE CELI SVET ZAGADITI, A INACE TLEBAS ČUVATI DA SE NE ZAGADUJE I MOGLE BI ZIVOTINJE UGINUTI.

PETAR 5 G.

Radnici su otvorili jedan te su djeca njušila i opipala gorivo. Uzorak koji smo dobili pogledali smo pod mikroskopom.

Mikroskop koristimo istražujući stupanj onečišćenja našeg potoka uspoređujući njegovu vodu s vodom iz slavine.

Slikovnicu H. Hitrec *Pahuljica* danima čitamo u nastavcima, a onda opet ispočetka, prepoznajući pritom situacije iz našeg života.

Roditelji su naši najbolji suradnici, kako u pripremanju i realizaciji aktivnosti, tako i u valorizaciji. Od njih, naime, dobivamo povratnu informaciju o tome koliko je u djetetu zaživjelo ekološko promišljanje i u kojoj je mjeri postalo svojina za život. Hvala im za sve!